

автореф. дис. канд. біол. наук / О.Є. Кондратенко. — К., 2007. — 20 с.

3. Зулфигаров О.С. Канцерогенные N-нитрозамины. Токсические свойства, образование, определение / О.С. Зулфигаров, В.В. Юрченко // Сучасні проблеми токсикології. — 2005. — № 1. — С. 31-35.

4. Григоренко Л.Є. Оцінка імунотоксичних ефектів за комбінованої пероральної дії пріоритетних забруднень водного середовища: дис. канд. біол. наук: 14.02.01 / Л.Є. Григоренко. — К., 2005. — 231 с.

5. Ассесорова Ю.Ю. Предшественники N-нитрозосоединений в питьевой воде и заболеваемость злокачественными новообразованиями органов пищеварения в Ташкенте / Ю.Ю. Ассесорова, Л.А. Пономарева, Г.В. Киреев // Гигиена и санитария. — 2011. — № 1. — С. 39-42.

6. Винарська О.І. Експериментальне вивчення змін в імунній системі за перорального надходження в організм нітриту, нітрату натрію та хлороформу / О.І. Винарська, Л.Є. Григоренко // Довкілля та здоров'я. — 2005. — № 3 (34). — С. 11-15.

7. Комбінований вплив на імунну систему організму низьких доз нітриту, нітрату натрію та фенолу / О.І. Винарська, С.В. Лук'янчук та ін. // Гігієна населених місць. — К., 2006. — Вип. 47. — С. 501-508.

8. Винарська О.І. Імунний статус тварин за умов гострого ізольованого та комбінованого впливу хлороформу та фенолу / О.І. Винарська, С.В. Лук'янчук, Л.Є. Григоренко та ін. // Гігієна населених місць. — К., 2007. — Вип. 50. — С. 77-83.

9. Оценка влияния факторов окружающей среды на иммунологическую реактивность организма: метод. рек. / НИИ общей и коммунальной гигиены им. А.Н. Марзеева. — К., 1988. — 23 с.

10. Методи імуноаналізу в інфекційній і клінічній імунології: навчальний посібник / Ю.Л. Вальянський, В.І. Чернявський, С.Е. Бірюкова та ін. — Харків: Стильиздат, 2011. — 112 с.

11. Лакин Г.Ф. Биометрия / Г.Ф. Лакин. — М.: Высшая школа, 1980. — С. 96-110, 142-220.

12. Амброзиус Х. Иммунология: справочник / Х. Амброзиус, М. Андреас, Р. Баэр и др. — К.: Наукова думка, 1981. — 479 с.

13. Иммунология: в 3-х т. — Пер. с англ. / Под ред. У. Пола. — М.: Мир, 1987-1988. — 476 с., ил. Надійшла до редакції 17.07.2012.

SCIENTIFIC PRINCIPLES PSYCHOHYGIENIC DIAGNOSTIC STATE OF HEALTH OF CHILDREN, ADOLESCENTS AND YOUTH

Serheta I.V., Bratkova O.Ju., Mostova O.P., Panchuk O.Yu., Dudarenko O.B.

НАУКОВІ ПРИНЦИПИ ПСИХОГІГІЄНІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ СТАНУ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ, ПІДЛІТКІВ ТА МОЛОДІ

**СЕРГЕТА І.В.,
БРАТКОВА О.Ю.,
МОСТОВА О.П.,
ПАНЧУК О.Ю.,
ДУДАРЕНКО О.Б.**

Вінницький національний
медичний університет
ім. М.І. Пирогова

УДК 613.86 : 612.821 : 371.7

Ключові слова: діти,
підлітки, молодь,
психогігієнічна діагностика,
стан здоров'я.

Протягом останніх років у теорію та практику профілактичної медицини стрімко увірвалися нові перспективні технології щодо здійснення комплексної оцінки стану здоров'я дітей, підлітків і молоді, провідне місце у структурі яких посідає психогігієнічна діагностика провідних корелят психічного і соматичного здоров'я осіб шкільного, підліткового та юнацького віку [10].

Психогігієнічна діагностика являє собою галузь профілактичної медицини, що вивчає окрему особистість у невід'ємній єдності з показниками морфофункціонального стану її організму та цілі колективи, які включені у систему взаємовідносин з навколишнім середовищем і соціальним оточенням з метою визначення особливостей переходу адаптаційно-компенсаторних реакцій організму у стадію латентних, передпатологічних, преморбідних, донозологічних станів для подальшої розробки адекватних та ефективних заходів психогігієнічної корекції і профілактики, які сприяють збереженню і зміцненню індивідуального та популяційного здоров'я [2, 10].

Отже, визначальними рисами здійснення психогігієнічної діагностики слід вважати ура-ху-

НАУЧНЫЕ ПРИНЦИПЫ ПСИХОГИГИЕНИЧЕСКОЙ ДИАГНОСТИКИ СОСТОЯНИЯ ЗДОРОВЬЯ ДЕТЕЙ, ПОДРОСТКОВ И МОЛОДЕЖИ
Сергета И.В., Браткова О.Ю., Мостова О.П., Панчук А.Е.,
Дударенко О.Б.

В работе обоснованы научные принципы психогигиенической диагностики состояния здоровья детей, подростков и молодежи, к числу которых следует отнести внедрение комплексного подхода к изучению личностных особенностей, объективизацию и содержательное наполнение применяемых методик, обеспечение надежности и валидности диагностических приемов, а также реализацию системного характера использования диагностических средств.

Ключевые слова: дети, подростки, молодежь,
психогигиеническая диагностика, состояние здоровья.

© Сергета І.В., Браткова О.Ю., Мостова О.П.,
Панчук О.Ю., Дударенко О.Б. СТАТТЯ, 2012.

**SCIENTIFIC PRINCIPLES PSYCHOHYGIENIC
DIAGNOSTIC STATE OF HEALTH OF CHILDREN,
ADOLESCENTS AND YOUTH**

**Serheta I.V., Bratkova O.Ju., Mostova O.P.,
Panchuk O.Yu., Dudarenko O.B.**

*In the article substantiated scientific principle
psychohygienic diagnostic of the health
of children, adolescents and youth, among
which are: the introduction of an integrated*

*approach to the study of personality
characteristics, objectification and substantive
content of techniques used, ensuring
the reliability and validity of diagnostic
techniques and the implementation
of systematic use of diagnostic funds.*

**Keywords: children, adolescents, youth,
psychohygienic diagnostic, state of health.**

вання особливостей морфо-функціонального стану організму, запровадження адаптаційно-значущого підходу до оцінки зрушень, що можуть реєструватися з боку провідних корелят психічного здоров'я, та, передусім, змін донозологічного характеру і, зрештою, чітку орієнтацію на вирішення проблем профілактичного змісту [7-10].

Психогігієнічна діагностика є одним з найважливіших інструментів психогігієни, тобто науки, яка вивчає стан психічного здоров'я людини та визначає особливості його динамічних змін у зв'язку з дією на організм людини природних, виробничих і соціально-побутових факторів, розробляючи на підставі цих досліджень науково обґрунтовані заходи з активного впливу на людський організм та середовище його перебування з метою створення найбільш сприятливих умов для збереження та зміцнення психічного і соматичного здоров'я. Багатьма дослідженнями визначаються два провідних напрямки психогігієни, а саме: гігієнічна донозологічна діагностика, яка спрямована на визначення наявності передпатологічних станів у контексті причинно-наслідкових взаємин людини та навколишнього і соціального середовища, та первинна профілактика зрушень у стані психічного здоров'я різних контингентів населення [1, 2, 5].

Психогігієнічна діагностика як діагностично-профілактичний засіб відрізняється простотою, надійністю та високим рівнем інформативності. Саме ці ознаки зумовлюють надзвичайно високе її поширення нині у сфері проведення гігієнічних досліджень та як важливої складової різноманітних профілактичних за своїм характером програм. Проте на сьогоднішній день не розроблені наукові принципи та прикладні засади здійснення адекватної психогігієнічної діагностики, яка ціл-

ком відповідає основним положенням доказової медицини та біоетичним постулатам.

Метою наукового дослідження були розробка та обґрунтування наукових принципів психогігієнічної діагностики стану здоров'я дітей, підлітків та молоді як невід'ємного компонента досліджень, спрямованих на здійснення об'єктивної оцінки стану здоров'я учнівської і студентської молоді.

Матеріали та методи дослідження. Дослідження, у ході яких поглибленому вивченню підлягали психофізіологічні функції та особливості особистості 125 дівчат і 120 юнаків віком 14-17 років та 100 дівчат і 90 юнаків віком 18-20 років, що визначають успішність перебігу процесів психофізіологічної та психічної адаптації учнів сучасної середньої школи і студентів вищого навчального закладу, проводилися на базі загальноосвітніх навчальних закладів міста Вінниці та Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова.

У ході наукової роботи на підставі даних хронорефлексометрії визначався ступінь вираження таких психофізіологічних функцій, як швидкість простої і диференційованої зорово-моторної реакції, а також рухомість і врівноваженість нервових процесів; шляхом застосування методики "Світлотест" встановлювалися величини критичної частоти злиття світлових миготінь; у ході проведення тремометрії визначалися показники координації рухів; на основі результатів роботи з таблицями Шульце оцінювалися показники стійкості і переключення уваги та критеріальні характеристики розумової працездатності. Особливості темпераменту визначалися на підставі використання особистісних опитувальників Айзенка та Русалова, особливості тривожнісних проявів особистості — за особистіс-

ми опитувальниками Спілбергера і Філліпса; провідні характерологічні риси — за особистісними опитувальниками Mini-mult, Кеттелла та Шмішека; ступінь вираження показників суб'єктивного контролю особистості — за особистісним опитувальником Роттера; рівень агресивних проявів — за методикою Басса і Дарки; рівень вираження емоційного вигорання — за даними особистісного опитувальника Бойка; схильність до розвитку депресивного стану — за психометричною шкалою Цунга; рівень вираження астеничного стану — за методикою Малкової тощо [3, 4].

Статистичний аналіз отриманих результатів, що передбачав здійснення описової статистики та застосування процедур кореляційного, кластерного і факторного аналізів, проводився на підставі застосування стандартного пакета прикладних програм багатовимірного статистичного аналізу "Statistica 6.0 for Windows" (ліцензійний № AXX910A374605FA).

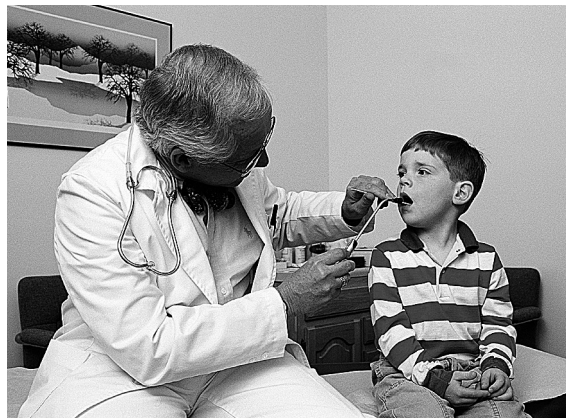
Результати та їх обговорення. Основою для проведення адекватної психогігієнічної діагностики є концепція психогігієнічного впливу на процеси формування, збереження та зміцнення здоров'я людини, до числа провідних компонентів якої відносять методологічний компонент, що полягає у розробці профілактично спрямованої методології вивчення психічного здоров'я, діагностичний компонент, який передбачає визначення адекватних діагностичних підходів до оцінки особливостей особистості людини, профілактичний компонент, що зумовлює обґрунтування профілактичних технологій збереження соматичного здоров'я шляхом зміцнення психічного здоров'я на підставі використання різноманітних засобів психогігієнічного впливу на особистість, а

також прогностичний компонент, який передбачає запровадження системного підходу до проведення процесу прогностування психічного здоров'я [7-10].

Важливе місце з позицій здійснення адекватної психогігієнічної діагностики посідає об'єктивне тлумачення особливостей донозологічних зрушень у стані психічного здоров'я як станів, що є проміжними між нормою і патологією, та якісно різними відповідно до природи психопатологічних і психоневрологічних феноменів, тим більше, що поширення різноманітних донозологічних зрушень у стані психічного здоров'я сучасної молоді є досить високим та характеризується значним розмаїттям їхніх клінічно-окреслених проявів [7, 8, 11]. Саме тому донозологічні зрушення у стані психічного здоров'я визначають або як певні стани здоров'я, що не відповідають критеріям середньостатистичної норми, або як певні субпорогові психічні і поведінкові розлади, або як порушення перебігу процесів адаптації, або як стан передзахворювання [11]. Незаперечним є і те, що формування донозологічних зрушень залежить від впливу таких факторів, як житлово-побутові і соціальні умови життя, чинники внутрішньонавчального середовища, внутрішньородинні взаємовідносини, рівень навчальної адаптації, характеристики розвитку психофізіологічних функцій та особливостей особистості тощо [9, 11, 12].

Зрештою, для проведення адекватної психогігієнічної діагностики необхідно враховувати те, що існують певні рівні психічного здоров'я, а саме: рівень психофізіологічного здоров'я, який визначається особливостями нейрофізіологічної організації психічних процесів, рівень індивідуально-психологічного здоров'я, який характеризується здатністю до використання адекватних способів реалізації смислових намагань особистості, та рівень особистісного здоров'я, який визначається якістю змістовних відносин людини [6].

Враховуючи вищенаведене, слід зазначити, що науковими принципами психогігієнічної діагностики стану здоров'я дітей, підлітків та молоді, яка цілком

ГІГІЄНА ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ

адекватна вимогам сучасної профілактичної медицини, є

- запровадження комплексного підходу до вивчення особливостей особистості;

- об'єктивізація та змістовне наповнення методик, які застосовуються;

- забезпечення надійності та валідності діагностичних прийомів, що використовуються;

- реалізація системного характеру застосування діагностичних засобів.

Розглянемо зазначені принципи більш детально.

Так, запровадження комплексного підходу до вивчення особливостей особистості дозволяє уявити цілісну картину індивідуального забарвлення особистісних проявів будь-якої людини, яка забезпечується збиранням даних за стандартною тріадою LQT (life — question — test): L-дані — дані, що отримані у результаті вивчення певних психічних проявів, які відбуваються у реальному житті людини; Q-дані — дані, що отримані на підставі використання особистісних опитувальників та інших методів самооцінки з обов'язковим врахуванням наявності певних відхилень від істини внаслідок впливу причин, які мають пізнавальний (низький інтелектуальний та культурний рівень тощо) або мотиваційний зміст (бажання приховати дефекти, які мають місце, тощо); T-дані — дані, що отримані з застосуванням об'єктивних тестових методик в умовах, які суворо контролюються, отже досліджуваний не має жодної інформації про те, на оцінку яких характеристик особистості спрямоване тестування.

Практична реалізація комплексного підходу до вивчення особливостей особистості засвідчує і той факт, що магістральними шляхами підвищення об'єктивності кількісної

та якісної оцінок стану здоров'я у ході проведення психогігієнічної діагностики є запровадження індивідуалізованого підходу на основі використання шкал інтегральних критеріїв оцінки процесів формування морфофункціонального стану, психофізіологічних функцій та особливостей особистості, а саме: методик (шкал) комплексної бальної оцінки та власне інтегральних показників.

У ході наших досліджень розроблено такі методики комплексної бальної оцінки, як методика скринінгової оцінки ступеня ризику виникнення донозологічних відхилень у стані психічного здоров'я учнів пубертатного віку; методика комплексної гігієнічної оцінки виникнення розладів з боку зорової сенсорної системи серед підлітків 14-16 років, що перебувають в умовах високих візуальних та інформаційних навантажень; методика визначення психофізіологічної готовності організму учнів і студентів до успішного виконання професійної діяльності; методика комплексної бальної оцінки ступеня ризику виникнення захворювань, що передаються статевим шляхом, серед молоді; методика комплексної бальної оцінки рівня психофізіологічної і психічної адаптації учнів старших класів і студентів, а також такі інтегральні показники, як індекс психофізіологічної адаптації; експрес-індекс стрес-індикації; індекс біхевіорального (поведінкового) благополуччя тощо [7-10].

Об'єктивізація та змістовне наповнення методик, які застосовуються, зумовлюються змістовно-психологічною спрямованістю стратегії розробки та застосування діагностичних засобів, основними засобами використання яких слід вважати нормативно-орієнтовне тестування, що передбачає зіста-

ки певних узагальнених за змістом психогігієнічних та загальномедичних категорій, наприклад оцінка якості життя учнів та студентів.

Забезпечення надійності та валідності діагностичних прийомів, що використовуються, насамперед, зумовлює високий ступінь імовірності одержання ідентичних результатів у разі проведення повторних тестувань, простоту інтерпретації та поширення одержаних результатів, а також їхні релевантність і практичну значущість. У зв'язку з цим провідними психодіагностичними технологіями, які мають найбільш суттєві перспективи щодо широкого використання у практиці здійснення сучасної психогігієнічної діагностики, слід вважати застосування особистісних опитувальників (визначення ступеня вираження показників, що оцінюються, за низкою діагностичних ознак, які представлені у вигляді певних систем типу "питання — відповідь" або "питання — вибір із сукупності декількох відповідей"), проєктивних методів (визначення ступеня вираження показників на підставі відображення досліджуваною особою своїх підсвідомих переживань, мотивів, комплексів та потреб у відповідь на недостатньо чітко структурований стимульний матеріал, який пред'являється, на підставі застосування асоціативних, інтерпретаційних, конструктивних або адитивних методик), репертуарних методів (особистісно-значуще здійснення певної діяльності у спеціально створених умовах), а також тестів успішності і досягнень (об'єктивна особистісно-значуща оцінка рівня оволодіння певним видом діяльності) [2-4].

Зрештою, *реалізація системного характеру застосування діагностичних засобів* надає можливість здійснити підбір та реалізацію вузькоспеціалізованої, проте багатогранної батареї тестів, що являє собою групу тестових методик, які спрямовані на поглиблене комплексне вивчення на момент дослідження різних рівнів розвитку і структурних компонентів особливостей особистості, а також її загалом.

У ході наших досліджень розроблено універсальну батарею тестових методик, придатну до розв'язання пріоритетних зав-

дань психогігієнічної діагностики, провідними компонентами якої є проведення оцінки рівня розвитку психофізіологічних функцій (визначення простої і диференційованої зорово-моторної реакції, рухомості і врівноваженості нервових процесів, оцінка величин критичної частоти злиття світлових миготінь, координації рухів, стійкості і переключення уваги тощо), здійснення поглибленої оцінки особливостей темпераменту (особистісні опитувальники Айзенка, Русалова тощо), особливостей тривожності (особистісні опитувальники Спілбергера, Філіпса тощо), особливостей характеру (особистісні опитувальники Mini-mult, MMPI, Шмішека, Кеттелла тощо), особливостей мотиваційної спрямованості та суб'єктивного контролю (особистісні опитувальники Роттера, Бойка, Гербачевського, Плутчика-Келермана-Конте тощо), а також особливостей психічних станів (особистісні опитувальники Малкової, Баса-Даркі, Бойка, методика кольорних виборів Люшера, психометрична шкала Цунга тощо).

Отже, у ході проведених досліджень розроблено та обґрунтовано наукові принципи здійснення адекватної до вимог сьогодення психогігієнічної діагностики стану здоров'я дітей, підлітків та молоді, до числа яких слід віднести запровадження комплексного підходу до вивчення особливостей особистості, об'єктивізацію та змістовне наповнення методик, які застосовуються, забезпечення надійності та валідності діагностичних прийомів, що використовуються, та реалізацію системного характеру застосування діагностичних засобів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бачериков Н.Е. Эмоциональный стресс в этиологии и патогенезе психических и психосоматических заболеваний / Н.Е. Бачериков, М.П. Воронцов, П.Т. Петрюк, А.Я. Цыганенко. — Харьков: Основа, 1995. — 276 с.
2. Коробчанський В.О. Гігієнічна психодіагностика донозологічних станів у підліткому та юнацькому віці / В.О. Коробчанський. — Харків: Контраст, 2005. — 192 с.
3. Практикум по психологии /

влення отриманих результатів з середньостатистичними стандартизованими показниками певного контингенту населення; критеріально-орієнтовне тестування, що як інтерпретаційну систему визначає конкретну галузь діагностування; психосемантичне тестування, що полягає у виявленні ступеня вираження відповідей у випадку пред'явлення певних суб'єктивно-значущих сукупностей стимулів (слова, ситуації, особи тощо), які відрізняються відповідно до своєї природи та змістовного наповнення.

Досвід багаторічного застосування різноманітних засобів психогігієнічної діагностики свідчить про те, що кожен з наведених засобів має бути реалізованим у відповідному випадку. Так, у разі необхідності визначення віково-статевих тенденцій розвитку окремих психофізіологічних функцій або особливостей особистості у природних або преформованих умовах, а також для порівняння закономірностей їх формування зі стандартизованими нормативними показниками, властивими для певних віково-статевих груп, найбільш значущим слід вважати здійснення нормативно-орієнтовного тестування. Проведення критеріально-орієнтовного тестування є найбільш доцільним у тому випадку, коли галуззю діагностування є здійснення поглибленої оцінки особливостей розвитку окремої риси особистості у віковому, статевому, соціально-, навчально- або професійно-значущому аспекті, оцінка ступеня вираження донозологічних зрушень і граничних станів, що формують певний преморбідний фон змін у стані психічного здоров'я дітей, підлітків та молоді. Зрештою, головною сферою застосування психосемантичного тестування є проведення оцін-

Под ред. О.П. Елисеева. — СПб: Питер, 2010. — 512 с.

4. Практическая психодиагностика. Методики и тесты / Под ред. Д.Я. Райгородского. — Самара: Изд. дом "Бахрах-М", 2004. — 672 с.

5. Проблемы профилактики нарушений психического здоровья школьников / Т.Г. Хамаганова, Д.Н. Крылов, О.В. Даниленко [и др.] // Гигиена и санитария. — 2000. — № 1. — С. 71-73.

6. Семичов С.Б. Предболезненные психические расстройства / С.Б. Семичов. — Л.: Медицина, 1987. — 184 с.

7. Сергета І.В. Особливості реагування організму підлітків у відповідь на інновації в організації навчання у загальноосвітніх закладах нового типу / І.В. Сергета, К.А. Зайцева // Гігієна населених місць. — К., 2006. — Вип. 48. — С. 399-403.

8. Сергета І.В. Гігієнічні аспекти діагностики та корекції зрушень в емоційній сфері підлітків 15-17 років / І.В. Сергета, О.Ю. Браткова // Вестник гигиены и эпидемиологии. — 2007. — № 2. — С. 234-237.

9. Сергета І.В. Методика скринінгової оцінки ступеня ризику виникнення донозологічних зрушень у стані психічного здоров'я учнів і студентів / І.В. Сергета, О.Ю. Браткова, О.Є. Александрова, Р.В. Теклюк // Довкілля та здоров'я. — 2011. — № 2 (57). — С. 74-79.

10. Сергета І.В. Психогігієнічна діагностика та концепція якості життя як перспективні напрямки оцінки стану здоров'я дітей різного віку, підлітків та молоді / І.В. Сергета, О.П. Мостова, О.Ю. Панчук [та ін.] // Актуальні питання гігієни та екологічної безпеки України (VIII Марзєєвські читання). — К., 2012. — С. 189-190.

11. Сухотина Н.К. Донозологические формы нервно-психических расстройств у детей. Сообщ. 1 / Н.К. Сухотина // Социальная и клиническая психиатрия. — 2008. — № 1. — С. 75—81. Сообщ. 2 // Социальная и клиническая психиатрия. — 2008. — № 2. — С. 38-45.

12. Чубаровский В.В. Пограничные психические расстройства и аддиктивные формы поведения у лиц подросткового и юношеского возраста / В.В. Чубаровский, М.А. Некрасов. — Сергиев Посад, 2005. — 130 с.

Надійшла до редакції 18.08.2012.

IMPACT OF VITAL FUNCTION CONDITIONS ON THE FORMATION OF PHYSICAL DEVELOPMENT AND FUNCTIONAL STATE OF THE ORGANISM AMONG MENTALLY RETARDED SCHOOLCHILDREN

Stankevich T.V.

ВПЛИВ УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НА ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ОРГАНІЗМУ РОЗУМОВО ВІДСТАЛИХ УЧНІВ

СТАНКЕВИЧ Т.В.

ДУ "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва НАМНУ", м. Київ

УДК 613.955:376.42

Ключові слова: умови життєдіяльності, спеціальні школи-інтернати, розумово відсталі діти, фізичний розвиток, функціональний стан організму дітей.

одним з важливих критеріїв стану здоров'я учнів є фізичний розвиток, який через незавершеність процесів росту і розвитку дитини є дуже чутливим до впливу факторів шкільного середовища [1]. Цей показник невід'ємно пов'язаний з функціонуванням організму, адже структурні зрушення відображають функціональні особливості організму і навпаки [2].

За даними вітчизняних авторів, а також вчених з СНД, серед вихованців шкіл-інтернатів спостерігається тенденція до ретардації фізичного розвитку, яка більш виражена серед дівчат-підлітків [3, 4]. Н.М. Коренев, Е.В. Щерба зі співавторами, В.Г. Бочко відзначають, що одним з факторів, які призводять до погіршення здоров'я вихованців шкіл-інтернатів, є незадовільні санітарно-гігієнічні умови навчання, виховання та життєдіяльності учнів. Найбільшою мірою це стосується розумово відсталих дітей, які

ВЛИЯНИЕ УСЛОВИЙ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА ФОРМИРОВАНИЕ ФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ И ФУНКЦИОНАЛЬНОГО СОСТОЯНИЯ ОРГАНИЗМА УМСТВЕННО ОТСТАЛЫХ УЧАЩИХСЯ

Станкевич Т.В.

Цель работы: изучение влияния условий жизнедеятельности на формирование физического развития и функционального состояния организма умственно отсталых учащихся специальных школ-интернатов.

Методы: санитарно-гигиеническое обследование, физиологические, математические.

Результаты: проведено углубленное санитарно-гигиеническое исследование условий внутришкольной среды в двух специальных школах-интернатах для умственно отсталых детей. Установлено, что при пребывании в неудовлетворительных санитарно-гигиенических условиях происходят негативные изменения в физическом развитии и функциональном состоянии организма воспитанников. Рассчитан вклад условий жизнедеятельности в формирование физического развития и функционального состояния для разных возрастных групп умственно отсталых детей.

Ключевые слова: условия жизнедеятельности, специальные школы-интернаты, умственно отсталые дети, физическое развитие, функциональное состояние организма детей.

© Станкевич Т.В.

СТАТТЯ, 2012.